

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה לחינוך תשע"ג

שם הקורס: התפתחות אוריינית

מס' קורס: 129.2.0603

שם המרצה: אלי קוזמינסקי

יעדי ההוראה:

מטרת הקורס היא לסקור מחקר ותאוריות המתייחסות להתפתחות אוריינית החל מהגיל הרך ועד לבגרות. נתמקד בתחומים של התפתחות שפה דבורה, כתיבה וקריאה, אך נתייחס גם לתחומי אוריינות חדשים אחרים. נבדוק את תפקידם של מקורות שונים לפיתוח אוריינות, המשפחה, הגן ובית הספר ובני גיל. נבחן כיצד תאוריה ומחקר יכולים לתרום לפיתוח של אסטרטגיות מעשיות לפיתוח אוריינות, כלים להערכתה, והכנת סביבות אורייניות עשירות.

פרשיות לימודים:

רכיבי התפתחות: מוטורית, קוגניטיבית, רגשית, חברתית
מהי התפתחות אוריינית?
התפתחות אוריינית בגיל הרך: שפה דבורה, כתיבה וקריאה, נומרית, טכנולוגית
התפתחות אוריינית מהילדות ועד לבגרות
מקורות לפיתוח אוריינות: משפחה, גן ובית הספר, בני גיל
אסטרטגיות מעשיות לפיתוח אוריינות
כלים להערכת אוריינות
פתוח סביבות אורייניות עשירות

נתוח אוטוביוגרפיות וביוגראפיות המתייחסות להתפתחות אוריינית

1. גנדי מ. ק. (2005) אוטוביוגרפיה או סיפור ניסויי עם האמת. הוצאת אסיה
2. גנט האדה (2009) יצחק בשביס זינגר – ביוגרפיה. רסלינג.
3. רות, פיליפ (1992) העובדות – אוטוביוגרפיה של סופר. זמורה-ביתן.
4. דארווין, צ'רלס (2008). אוטוביוגרפיה. רסלינג.
5. פרנקלין, בנימין (1954). אוטוביוגרפיה ומבחר מסות ומכתבים. שוקן.
6. סארטר, ז'אן פול (1966) המילים. ספרית פועלים.
7. פרנקל, אלונה (2004) ילדה. מפה.
8. גולדסמית, ברברה (2005) גאונות אובססיבית: העולם המדעי ואישי של מארי קירי. אריה ניר.

ניתוח מדיה המתייחס להתפתחות אוריינית
The 7 Up Series

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
נכחות	- 20 %
ניתוח ביוגרפיות-	10 %
מטלות שוטפות -	30 %
עבודה מסיימת -	40 %
סה"כ	- 100%

רשימה ביבליוגרפית:

עברית
מנגל, א. (2001). תולדות הקריאה. זמורה ביתן.
פוסטמן, נ. (1986). אבדן הילדות. ספרית פועלים.
תובל, ח. (2002). אוריינות בגיל הרך: גישה אקולוגית. בתוך פ. קליין וד. גבעון (עורכות). שפה, למידה ואוריינות בגיל הרך. רמות.

אנגלית
Burtterworth, B. (2005). The development of arithmetical abilities-Journal of Child Psychology and Psychiatry, 46(1). 2-18.
Jones-Kavalier, B. R. and Flannigan, L. (2006). Connecting the digital dots: Literacy in the 21st century. *Educause Quarterly*, 2, 8-10
Landry, S. H. and Smith, K. E. (2006). Influence of parenting on emerging literacy skills. In D. K. Dickinson and S. Neuman (Eds), *Handbook of early literacy research* (Vol 2). The Duiford Press.
Olson, D. R. (2009). A theory of reading/writing: From literacy to literature. *Writing Systems Research*, 1(1), 51-64.
Pearson, P. D. and Stephens, D. (1994). Learning about literacy-a 30-year journey. In Ruddell, R.B., Ruddell, M.R., & Singer, H. (Eds.), *Theoretical Models and Processes of Reading* (4th ed., pp. 22-42).
Reder, S. (2010). Adult Literacy Development and Economic Growth-National Institute for Literacy.
Whitehurst, G. J. and Lonigan, C. J. (1998). Child Development and Emergent Literacy. *Child Development*, 69(3) 848-872.

* יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
*** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

**Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Humanities and Social Sciences**

Syllabus

Department of Education

Course Name: Literacy development

Number: 129.2.0603

Lecture

Instruction Objectives:

The purpose of the course is to review research and theory concerning literacy development, from early age through adulthood. We will focus on the different areas of literacy development, specifically oral language, writing and reading, numeracy, and new literacies. We will consider the roles of several sources that contribute to literacy development, family, schools and peers. We will examine how theory and research can be translated into practical strategies, assessment materials and preparation of rich literacy environments.

Chapters:

Developmental aspects: motor, cognitive, emotional, social
What is literacy development
Early literacy development: language development, reading and writing, numeracy, technological
Literacy development from childhood to adulthood
Resource for literacy development: family, school, peers
Practical strategies for literacy development
Evaluating literacy development
Developing rich literacy environments

Analyzing biographies that relate to literacy development
Media analysis that relate to literacy development: The case of The 7 Up Series

Requirements:

Attendants:	20
Biography analysis	10
Weekly assignments	10
Final assignment	40:
Total	100%

Bibliography:

(Selected, see course site)

Burtterworth, B. (2005). The development of arithmetical abilities-Journal of Child Psychology and Psychiatry, 46(1). 2-18.

Jones-Kavalier, B. R. and Flannigan, L. (2006). Connecting the digital dots: Literacy in the 21st century. *Educause Quarterly*, 2, 8-10

Landry, S. H. and Smith, K. E. (2006). Influence of parenting on emerging literacy skills. In D. K. Dickinson and S. Neuman (Eds), *Handbook of early literacy research* (Vol 2). The Duiford Press.

Olson, D. R. (2009). A theory of reading/writing: From literacy to literature. *Writing Systems Research*, 1(1), 51-64.

Pearson, P. D. and Stephens, D. (1994). Learning about literacy-a 30-year journey. In Ruddell, R.B., Ruddell, M.R., & Singer, H. (Eds.), *Theoretical Models and Processes of Reading* (4th ed., pp. 22-42).

Reder, S. (2010). Adult Literacy Development and Economic Growth-National Institute for Literacy.

Whitehurst, G. J. and Lonigan, C. J. (1998). Child Development and Emergent Literacy. *Child Development*, 69(3) 848-872.

אנגלית-